

Åpenhetsrapport 2023

Kollektiv forvaltning av opphavsrett

Introduksjon

Norsk Redaktørforening (NR) er en faglig forening for frie og uavhengige redaktører og redaksjonelle ledere. Foreningen forvalter opphavsrettsmidler på vegne av medlemmene i tråd med vedtektene, og i kraft av avtalelisens for ikke-medlemmer på vårt område. Medlemmer og ikke-medlemmer skal sikres likeverdig behandling. Vederlagsmidlene forvaltes av NRs vederlagsfond som er organisert som en egen enhet med et eget styre. [Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett](#) ligger til grunn for Norsk Redaktørforenings forvaltning av opphavsrettsmidler, også kalt vederlagsmidler.

Denne rapporten er utarbeidet våren 2024 og legges fram for styret i NRs vederlagsfond og for hovedstyret i Norsk Redaktørforening. På NRs landsmøte 10. mai 2023 ble det vedtatt nye [prinsipper for fordeling, fradrag og bruk av vederlag til rettighetshavere](#). Det ble også gjort endringer i vedtektene for NRs vederlagsfond og for Norsk Redaktørforening med utgangspunkt i det nye lovverket. Denne åpenhetsrapporten inneholder oversikt over hvordan de kollektive vederlagsmidlene har blitt disponert i 2023.

NRs juridiske struktur og styringsstruktur

Norsk Redaktørforening er en uavhengig forening for redaktører og redaksjonelle ledere. Ved utgangen av 2023 hadde foreningen 812 medlemmer.

Landsmøtet er NRs øverste organ. Ordinært landsmøte avholdes hvert andre år. Landsmøtet velger et styre på ni medlemmer og fem varamedlemmer.

Mellom landsmøtene leder styret arbeidet i foreningen. De påser at organisasjonens virksomhet drives i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

De kollektive vederlagsmidlene Norsk Redaktørforening mottar på vegne av redaktørene som opphavere, inngår i et særskilt vederlagsfond. Styret i Redaktørforeningen oppnevner et styre for vederlagsfondet som består av fire medlemmer, hvorav kun ett velges blant NR-styrets medlemmer og minst en velges blant lederne i NRs regionforeninger.

Både NRs sentrale årsoppgjør og vederlagsfondets årsoppgjør revideres av statsautorisert revisor som utpekes av landsmøtet.

Norsk Redaktørforening har et sekretariat som består av generalsekretær, assisterende generalsekretær og seniorrådgiver, sistnevnte i halv stilling. Sekretariatet forbereder saker til styret i foreningen og til styret i vederlagsfondet og sørger for den daglige driften av

foreningen. Foreningen har totalt ni regionforeninger som er egne juridiske enheter med egne styrever. Foreningen har i tillegg et nettverk for samiske redaktører.

NRs «eierskap»

Norsk Redaktørforening er en av stifterne av Institutt for Journalistikk (IJ), sammen med Norsk Journalistlag (NJ) og Mediebedriftenes Landsforening (MBL). Norsk Redaktørforenings styre utnevner styreleder for IJ.

Norsk Redaktørforening er medlem av Norsk Presseforbund (NP), og er representert i styret.

Kilder for vederlagsmidler

Norsk Redaktørforening får vederlagsmidler via:

- Kopinor
- Norwaco
- Bibliotekvederlagsordningen. Dette vederlaget forvaltes av Pressens faglitteraturfond, på vegne av NR.

Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett omfatter midler fra Kopinor og Norwaco.

Bibliotekvederlaget er ikke knyttet opp til faktisk kopiering, men er et kulturpolitisk virkemiddel over statsbudsjettet.

Begge forvaltningsorganisasjonene har bestemt at NR som medlemsorganisasjon skal utarbeide en åpenhetsrapport for midlene vi mottar til fordeling fra dem. NR er representert i styret for Kopinor og deltar, i begge organisasjonene, i forhandlinger om fordeling av midlene til opphaverne på vårt område.

Om Norwaco

Norwaco er en paraplyorganisasjon med 37 medlemmer som forvalter rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i audiovisuelle produksjoner.

Norwaco inngår avtaler og krever inn vederlag etter konkrete forvaltningsoppdrag på avtaleområder der kollektiv forvaltning anses som hensiktsmessig. Vederlagene fordeles til rettighetshavere via medlemsorganisasjoner som NR.

Hovedvirksomheten til Norwaco er lisensiering av tredjepartsdistribusjon av tv-kanaler og tilhørende arkivtjenester. Andre lisensieringsområder er bruk av tv, film og musikk i undervisningsvirksomhet, tv-selskapers bruk av eget arkivmateriale, tv på offentlig sted og bruk i bibliotek og museer. I tillegg fordeler Norwaco den statlige, individuelle kompensasjonen for lovlig privat kopiering.

Samlede inntekter for 2023:

Inntektsført vederlag for 2023 er 419 millioner kroner. Netto finansinntekter er på 19,2 millioner kroner.

Alle TV-distributørene tilbyr strømmetjenester som alternativer til ordinære TV-kanaler, og flere har også slanket TV-pakkene sine og lagt inn færre forhåndsvalgte kanaler i kundenes TV-pakker. Dette medfører reduksjon i antall TV-kanaler som distribueres og nedgang i vederlagsinntektene til Norwaco.

Avtale om distribusjon av kommersielle kanaler (K-avtalen) ble inngått med RiksTV fra 2023. Dermed har alle TV-distributørene K-avtale med Norwaco.

Om Kopinor

Norsk Redaktørforening er en av Kopinors 23 medlemsorganisasjoner. Kopinor forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Egne avtaler, blant annet med Nasjonalbiblioteket, gjelder digital formidling på internett. Gjennom Kopinors avtaler får brukerne enkel tilgang til beskyttet materiale, samtidig som opphavere og utgivere får betalt for sine verk.

I 2023 fikk Kopinor ny direktør da Hege Munch Gundersen overtok etter Yngve Slettholm.

Kopinors samlede inntekter i 2023 var 459 mill. kr. Kollektivt vederlag til medlemsorganisasjonene beløp seg til 299 mill. kr, til utlandet 62 mill. kr. Videre ble det utbetalt 25 mill. kr i individuelle vederlag. I tillegg kommer avsetninger av ikke fordelbare midler og av midler til fremtidig fordeling.

De største avtaleområdene er kommunesektoren (inkl. skoleverket) og høyere utdanning. En ny og utvidet avtale med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker på internett (Bokhylla-avtalen) ble inngått i 2023.

Representasjon i Kopinor

Berit Aalborg (Vårt Land) er NRs representant i Kopinors representantskap, med Fred Gjestad (Raumnes) som vararepresentant. På vegne av opphaverorganisasjonene innenfor journalistisk virksomhet og kritikk er Dag Idar Tryggestad (NJ) styremedlem med Morten Andersen (Aftenposten) som varamedlem. Reidun Kjelling Nybø (NR) leder Kopinors fordelingsnemnd.

Arbeidet med vederlagsmidler i NR

Tildeling av midler til sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser gjøres av styret for NRs vederlagsfond.

Fondet har de siste årene hatt to tildelinger per år – en hovedtildeling med søknadsfrist i november/desember og tildeling i januar og en tildeling med søknadsfrist i starten av juni med tildeling i løpet av juni måned.

Det er utarbeidet egne [retningslinjer](#) for tildeling av midlene.

NRs vederlagsfond kan gi støtte innenfor tre ulike kategorier tiltak; A) direkte individuelle tiltak, B) indirekte individuelle tiltak og C) kollektive tiltak. Innenfor hver av hovedkategoriene har styret gjort en prioritering av de forskjellige tiltakene:

A. Direkte individuelle tiltak:

1. Konfliktstøtte, juridisk bistand
2. Studiestipender etter individuelle planer
3. Støtte til internasjonale konferanser og kongresser

B. Indirekte individuelle tiltak:

1. Støtte til studieturer i regi av regionforeningene
2. Støtte til faglige arrangementer i regi av regionforeningene
3. Støtte til redaktørkurs
4. Studiereiser og faglige seminarer arrangert av NR

C. Kollektive tiltak, støtte til:

1. etikkarbeidet i Norsk Presseforbund (via NR)
2. mediepriser
3. seniorarbeidet
4. faglige prosjekter, forskning mv.
5. nasjonale faglige konferanser, seminarer mv.
6. prinsippaker med stor rettslig interesse for redaktører

NR-sekretariatet har delegert myndighet til å tildele konfliktstøtte til redaktører, støtte til studieturer for regionforeningene og støtte til regionale aktiviteter/journalistfaglige konferanser mellom styremøtene.

Administrasjonskostnader knyttet til vederlagsforvaltningen er gjennom vedtektene for NRs vederlagsfond fastsatt til 10 prosent av de årlige innbetalingene til fondet.

Administrasjonsvederlaget dekker omkostninger knyttet til innkreving og administrasjon av vederlagsmidlene.

Kommunikasjon

Norsk Redaktørforening informerer om forvaltningen av vederlagene via [nettsidene](#), egne og andre medieorganisasjoners nyhetsbrev, annonsering og deling på sosiale medier.

Stipendutlysninger og arrangementsannonsering følges av informasjon om at alle rettighetshavere på området likestilles med NR-medlemmer.

Ved utlysning av privatkopieringsmidlene søkes det å nå fram direkte til produksjonsmiljøene som kan være aktuelle mottakere.

Eksterne arrangører og bevilgninger

Ulike eksterne organisasjoner i bransjen, samt organisasjonsledd internt i NR, kan søke midler til ulike arrangementer – for eksempel lokale journalistfaglige konferanser.

Ifølge retningslinjene kan NRs vederlagsfond gi støtte til kurs og opplæringstilbud arrangert av eksempelvis Institutt for Journalistikk eller andre instanser og som er «spesielt beregnet på redaktører». Det kan også gis støtte til nasjonale priser i regi av medieorganisasjonene. Eksempler her er SKUP-prisen og Den store journalistprisen.

NRs vederlagsfond kan også gi støtte til utarbeidelse av faglige rapporter og utredninger, forskningsrapporter og lignende. Forutsetningen er at de aktuelle prosjektene har klar faglig relevans for redaktører i utøvelsen av deres virke, og at de gjøres tilgjengelig på en hensiktsmessig måte.

NRs vederlagsfond kan i særlige tilfeller gi støtte til nasjonale, faglige seminarer og kurs med et innhold som har klar faglig relevans for redaktører i utøvelsen av deres virke. Det er et krav at støtten skal gå til utvikling og gjennomføring av det faglige programmet.

Det er ikke noe krav at mottakere av støtte fra NRs vederlagsfond er medlemmer av NR, men at de fyller medlemskriteriene, slik at de dermed også tilhører den gruppen som er omfattet av vederlagsmidlene.

Ivaretagelse av politiske og juridiske interesser

NR arbeider for å ivareta opphavernes materielle og ideelle rettigheter gjennom politisk arbeid, via vederlagsorganisasjonene og ikke minst gjennom individuell rådgivning og juridisk bistand. Arbeid for gode økonomiske og ideelle rammebetingelser for opphaverne på området er også vesentlig. NRs sekretariat bistår videre for å sikre gode kompetansehevende tiltak i form av journalistfaglige arrangementer som er åpne for alle rettighetshavere.

Utdanningsmessige ytelser

Utdanningsmessige ytelser til rettighetshaverne individuelt og som gruppe gis på ulike måter. Institutt for Journalistikk driver kurs- og kompetansetilbud for redaksjonelle medarbeidere og frilansere og disse tilbys til rimelig kostnad fordi vederlagsmidler bidrar til driften.

NR bidrar til driften av Pressens hus som en fellesarena for bransjen. Her foregår en rekke journalistiske debattmøter, seminarer og konferanser. NR er selv en aktiv arrangør av slike arrangementer. Ofte skjer slike arrangementer i samarbeid med andre organisasjoner. Det gis individuelt fordelte stipender til målrettede mottakergrupper, støtte til faglig innhold på studieturer til NRs regionforeninger og til ulike kompetansehevende tiltak lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kulturelle ytelser

Ytelser som faller inn under kulturelle formål til rettighetshavere individuelt og som gruppe, er juridisk bistand og rådgivning på opphavsrettsfeltet, forvaltning av presseetikken gjennom Norsk Presseforbund og Pressens Faglige Utvalg, generelt opphavsrettsarbeid og øvrig medierettslig arbeid.

Bruk av vederlagsmidlene

Vederlagsinntektene for 2023 er i hovedsak benyttet til kollektive formål (utdanningsmessige, kulturelle og sosiale ytelser), men også på individuelle tildelinger i form av studie- og konferansestipender. NR bestreber seg på å fordele midler slik at de kommer ulike rettighetsgrupper til gode, og medlemmer og ikke-medlemmer har samme rett på ytelsene.

Beløp til fordeling mottatt i 2023

Vederlag mottatt til fordeling er samlet 3.120.384 kr i 2023. Fra Kopinor ble det tildelt 2.988.639 kr, fra Norwaco 51.745 kr og fra Bibliotekvederlaget 80.000 kr. Tildelingene fra Kopinor økte med drøyt en million kroner fra 2022 til 2023, noe som i all hovedsak skyldtes etterbetaling av vederlag pga pågående forhandlinger om nye fordelingsnøkler fra området «forvaltning og næringsliv, digitale kilder».

TILDELINGER TIL NR FRA KOPINOR 2023	
Skole, foto-kopiering	183 925
Skole, digital kopiering	489 753
Komm. musikk og kulturskoler	869
Universiteter og høyskoler	224 159
Statsadministrasjonen, fotokopiering	328 717
Kommunal og fylkeskommunal adm.	228 958
Trossamfunn, papir	0
Arbeidsgiverforeningen Spekter	75 348
Norges Kristne Råd, fotokopiering	3
NHO	130 492
Forvaltning og næringsliv, digitale kilder	1 221 118
Finansforetak	2 527
Bokhylla	0
Representasjonsavtaler mm	43 711
Annet opphavervederlag	59 050
Trossamfunn, digital kopiering	0
Totalt	2 988 639

TILDELINGER TIL NR FRA NORWACO 2023

51 745 kr utbetalt 28. juni

Sektor: Bruk av TV-selskaps arkivmateriale

Avtale: NRK Arkiv 2022

Individuell fordeling av rettighetsmidler

Det foreligger per i dag ikke informasjon fra hovedområdene Kopinor og Norwaco som muliggjør identifisering av rettighetshavere på en slik måte at vederlagsmidlene kan fordeles individuelt etter bruk av verkene.

Stipendtildelinger

Styret i NRs vederlagsfond har i 2023 tildelt totalt 20 individuelle stipender; seks konferansestipender og 14 studiestipender. Det samlede tildelingsbeløpet er 390.000 kr.

Konferansestipend

- Steinar Bjørlykke, NRK Midt – South by southwest (10.000)
- Arve Henriksen, Aftenposten - FIPP - Network for global media (10.000)
- Harald Birkevold, Stavanger Aftenblad – Berlinseminaret (10.000)
- Peter Raaum, Motor – Berlinseminaret (10.000)
- Trond Olav Skrunes, Bergens Tidende – GIJC, Gøteborg (10.000)
- Rune Ytreberg, iTromsø – European Data & Computational Journalism, Zürich (10.000)

Studiestipender

- Rune Endresen, Nord24.no/Nordlys – masteremne i avansert reseach – UiB (30.000)
- Martine Brenne, Dagbladet - MBA strategisk ledelse NHH (30.000)
- Andrea Rognstrand, Forsvarets forum - Master i avansert research – UiB (30.000)
- Liv Skotheim, Bergens Tidende - Studietur New York i regi av IJ (15.000)
- Rune Ellingsen, Kystmagasinet - Studietur til Færøyene og Island (10.000)
- Hilde Eika Nesje, Bø Blad - Master i økonomi og ledelse – Univ. i SØNorge (30.000)
- Cecilie Berntsen Jåsund, NRK Rogaland - Master i endringsledelse - UiS (30.000)
- Morten Andersen, Aftenposten – Master i gravejournalistikk, SUJO – kr 20.000.
- Ingvild Aa.Torpe, Avis Hordaland, Lederskap og mestring, UiStavanger – kr 20.000.
- Anne Vinding, NRK, Digitalisering, innovasjon og forretningsmodeller, BI – kr 25.000.

- Siri Skaalmo, IJ, Ansvarlig AI-lederskap, BI – kr 25.000.
- Jan M. Weiberg-Aurdal, Medier24, Master I gravejournalistikk, SUJO – kr 20.000.
- Astrid Dalehaug Norheim, SUJO, Master i undersøkende journalist., UiB – kr 20.000.
- Caroline Rugeldal, NRK, Master i ledelse, Univ. I Tromsø – kr 25.000.

Konfliktstøtte

Det ble utbetalt 204.094 kroner i konfliktstøtte til redaktører i 2023, mot 43.771 kroner i 2022.

Kollektive tildelinger

Prosjektstøtte nasjonalt

Etikk- og offentlighetsarbeidet i Norsk Presseforbund (etter søknad fra NR) - 1.350.000 kr

NR Kompetanse (redaktørkurs) – 30.000

Riodager – 15.000 kr

SKUP-prisen – 50.000 kr

Presseveteransene – 50.000 kr

Den store journalistprisen – 30.000 kr

I tillegg ble det i mars 2023 innvilget støtte på 25.000 kr til Faktisk.no, til en juridisk utredning av forholdet mellom Innsyn.no og personopplysningsloven.

Prosjektstøtte regionalt

Vederlagsfondet ga støtte til følgende regionale journalistkonferanser i 2023:

Hellkonferansen, Gull & Gråstein og Svarte Natta. I tillegg ble det utbetalt støtte til Hauststormen i 2022.

Støtte til studieturer

Rogaland og Agder Redaktørforening 16 000 kr

Vestafjelske Redaktørforening 20 000 kr

Trøndelag Redaktørforening 42 000 kr

Åpenhetsrapporten er lagt fram for styret i Norsk Redaktørforening og for styret i Norsk Redaktørforenings vederlagsfond.